

**Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E**

05 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Ion Guzun,

a judecat, în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare împotriva sentinței Judecătoriei Taraclia din 28 mai 2015 și deciziei Curții de Apel Cahul din 04 februarie 2016, declarate de avocații Pavel Zamfir și Nicolai Jecov, în numele inculpatei

*Hadji Feodora Ivan, născută la
23 decembrie 1974, originară și locuitoare a s. Etulia,
str. Pionerskaia 2, r-nul Vulcănești, cetățeană a R.
Moldova, fără antecedente penale.*

*Termenul de examinare
instanța de fond: 16.09.2014 – 28.05.2015,
instanța de apel: 23.06.2015 – 04.02.2016,
instanța de recurs: 19.04.2016 – 05.07.2016.*

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Taraclia din 28 mai 2015, Hadji Feodora a fost condamnată în baza art. 325 alin. (2) lit. a¹), 79 Cod penal la 5 ani închisoare, cu amendă în mărime de 6000 unități convenționale, ce constituie 120.000 lei.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare i-a fost suspendată condiționat, pe un termen de probă de 3 ani.

2. Instanța de fond a constatat că la 29 august 2014, aproximativ ora 15:00, inculpata Hadji Feodora, aflându-se în biroul nr. 210 din incinta Judecătorei Cahul, amplasată pe str. Victoria 8, or. Cahul, intenționat cu scopul prezentării persoanei publice a unui bun ce nu i se cuvine, personal a propus și a prezentat președintelui interimar al judecătorei Cahul, Fujenco D., adică persoanei cu funcția de demnitate publică, 50 dolari SUA ce nu i se cuvin, care conform cursului valutar național al Băncii Naționale a R. Moldova /1 dolar SUA - 13,9626 lei/ la data 29.08.2014 constituia suma de 698,13 lei, pentru îndeplinirea în mod grăbit a acțiunii ce intră în obligațiunile lui de serviciu, și anume pentru eliberarea grăbită a copiei sentinței Judecătorei Cahul din 29.05.2008, în privința lui Hadji F., condamnată în baza art. 290 alin. (1), art. 27, 248 alin. (3) Cod penal.

Instanța a reținut că inculpata nu a recunoscut vina și a declarat că avea nevoie de copia sentinței din 29.05.2008 și informația că a achitat amenda penală, pentru perfectarea urgentă a pașaportului străin și plecare peste hotare ca să fie prezentă la 01 septembrie, la începerea studiilor de către copilul său. A intrat în birou la Fujenco D. și acesta i-a spus că este vineri, urmează zile de odihnă și nu-i poate fi eliberat documentul solicitat, dar să vină luni după el. Ea a hotărât să-l mulțumească, gândindu-se că îi vor fi eliberate actele solicitate, a scos din geantă banii și i-a pus pe masă, spunându-i mulțumesc că a ajutat-o. Ea n-a urmărit un scop ilegal, a dorit numai să-i mulțumească.

Necâtând că inculpata nu a recunoscut vina, aceasta este dovedită prin probele administrate.

Astfel, martorul Fujenco D. a declarat că, deși i-a explicat inculpatei că în Judecătoria Cahul nimănui nu trebuie nimic să plătească, ea a scos o hârtie mică, în care se aflau 50 dolari SUA, a pus-o pe masă, încercând să iasă repede. El a fost nevoit s-o oprească și a sunat la oficiul principal teritorial al Centrului Anticorupție Sud, comunicând despre faptele întâmplare.

Martorul Raru V. a declarat că era greșiera judecătorului Fujenco D. A intrat inculpata, a scos o hârtie în care erau 50 dolari SUA și le-a pus pe masă. Fujenco D. i-a spus să ia banii înapoi, dar ea nu vroia. Apoi Fujenco D. a făcut un sunet la centrul de anticorupție.

Conform procesului-verbal din 29.08.2014, din biroul nr. 210 a Judecătorului Fujenco D., din Judecătoria Cahul, bd. Victoria 8, or. Cahul, a fost depistată și ridicată o bancnotă de 50 dolari SUA, cu seria și numărul IB 58020448 B.

Potrivit cererii din 29.08.2014, adresată președintelui interimar al Judecătorei Cahul, Fujenco D., inculpata a solicitat de a-i elibera copia sentinței din 29.05.2008 și un certificat, pentru perfectarea pașaportului străin.

Conform sentinței Judecătorei Cahul din 29.05.2008, inculpata a fost condamnată în baza art. 290 alin. (1), 27, 248 alin. (3), 84 Cod penal la amendă în mărime de 500 unități convenționale, adică 10.000 lei. Potrivit certificatului Judecătorei Cahul din 01.09.2014 și a ordinului de încasarea a numerarului din 29.05.2008, inculpata a achitat integral amenda de 10.000 lei.

În corespundere cu documentele anexate, Fujenco D. a fost numit în funcția de judecător al Judecătoriei Cahul din 24.12.2007, iar prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii din 15.07.2014, exercita funcția de președinte interimar al Judecătoriei Cahul.

Potrivit informației prezentată de „Banca de Economii” SA, filiala nr. 19 Cahul din 09.09.2014, cursul oficial al leului moldovenesc față de valuta străină înregistrat la Banca Națională a Moldovei la data de 29.08.2014 era - 1 dolar SUA = 19,9626 lei.

Conform raportului expertizei tehnico-criminalistică nr. 230 din 05.09.2014, bancnotă de 50 dolari SUA, cu seria IB și nr. 58020448 B, a.p. 2006, ridicată la 29.08.2014 în urma examinării locului faptei în biroul de serviciu a lui Fujenco D., corespunde bancnotelor autentice.

Poziția apărării, că în acțiunile inculpatei lipsește componenta infracțiunii, nu poate fi luată în considerare, deoarece contravine probelor administrate.

Instanța a conchis că vina inculpatei este dovedită integral și a încadrat acțiunile ei în baza art. 325 alin. (3) lit. a¹) Cod penal, ca corupere activă, adică oferirea și darea, personal, unei persoane publice de bunuri, ce nu i se cuvin, pentru a grăbi îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale, săvârșite în privința unei persoane cu funcție de demnitate publică.

La stabilirea pedepsei, instanța ***a ținut cont că infracțiunea comisă, fiind una gravă, atentează la activitatea normală și legală a instanței de judecată***, că inculpata este caracterizată pozitiv, că circumstanțe agravante nu au fost stabilite pe caz.

Instanța a reținut ca excepțională circumstanța că, inculpata a săvârșit infracțiunea ca urmare a unui concurs de împrejurări grele de ordin familial, cu scopul de a perfecta și primi cât mai repede posibil pașaportul străin, pentru a putea pleca peste hotare și să fie prezentă la 01 septembrie, cu ocazia începerii studiilor de către copilul său, fiind pasibilă aplicarea față de ea a prevederilor art. 79, 90 Cod penal, prin stabilirea-i unei pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei numite, concluzionând că corectarea și reeducarea ei este posibilă și rațională fără izolare de societate.

3. Procurorul a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatei să-i fie aplicata pedeapsa în baza art. 325 alin. (2) lit. a¹) Cod penal de 6 ani închisoare, cu executare.

Apelantul a indicat că, reieșind din probele administrate, nu s-au confirmat declarațiile inculpatei că banii au fost lăsați judecătorului în semn de mulțumire pentru înțelegere.

Instanța neîntemeiat a aplicat art. 79 Cod penal față de inculpată, deoarece ea ***nu a recunoscut vina***, nu s-a căit și nu a conștientizat gravitatea faptei săvârșite.

La fel, nu au existat motive pentru aplicarea art. 90 Cod penal.

3.1. A declarat apel și avocatul Nicolai Jecov, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata să fie achitată, din motiv că lipsesc elementele infracțiunii.

Apelantul a invocat că potrivit art. 123 alin. (3) Cod penal, prin persoană cu funcție de demnitate publică se înțelege: persoana al cărei mod de numire sau de alegere este reglementat de Constituția RM sau care este investită în funcție, prin numire sau prin alegere, de către Parlament, Președintele RM sau Guvern, în condițiile legii; persoana căreia persoana cu funcție de demnitate publică i-a delegat împuternicirile sale.

Astfel, judecătorul Fujenco D. nu avea statut de persoană cu funcție de demnitate publică, deoarece nu a fost numit în funcția de președinte interimar al Judecătorei Cahul în baza Constituției RM, fie prin numire de către Parlament, Președintele RM sau Guvern și nici nu a fost delegat de către o persoană cu funcție de demnitate publică. Fujenco D. a fost desemnat temporar în calitate de președinte interimar al Judecătorei Cahul în baza Hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii din 15.07.2014.

Prin urmare, în privința inculpatei au fost încălcate prevederile art. 3 alin. (2) Cod penal, că interpretarea extensivă defavorabilă a legii penale este interzisă.

Deci, în acțiunile inculpatei lipsesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 325 Cod penal.

Potrivit pct. 5.2. al Hotărârii Plenului CSJ nr. 11 din 22.12.2014 cu privire la aplicarea legislației referitoare la răspunderea penală pentru infracțiunile de corupție, instanțele de judecată trebuie să țină seama că infracțiunea de corupere pasivă va exista atunci când îndeplinirea ori neîndeplinirea, întârzierea îndeplinirii sau grăbirea îndeplinirii acțiunii pentru care coruptul pretinde, acceptă, primește, extorcă remunerația ilicită face parte din sfera atribuțiilor de serviciu ale acestuia sau este contrară acestor atribuții, urmând să se stabilească și să se indice în rechizitoriul și, în mod obligatoriu, să se arate actul normativ ori actul administrativ care le reglementează.

În același timp, acuizarea și instanța nu au prezentat probe ce confirmă că în atribuțiile președintelui interimar al instanței intra eliberarea documentelor solicitate de inculpată.

Pe lângă aceasta, conform pct. 27. lit. c) din Regulamentul cu privire la ordinea internă a instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea CSM nr. 503/17 din 03.06.2014, eliberează solicitanților, în baza unei cereri, copiile de pe anumite acte. În așa fel, îndeplinirea acțiunii pe care a solicitat-o inculpata, nu face parte din sfera atribuțiilor de serviciu a președintelui interimar al instanței Fujenco D., dar ale lucrătorilor arhivei.

Instanța nu a stabilit în ce constă oferirea de bunuri ce nu i se cuvin persoanei.

Învinuirea este bazată pe presupuneri.

Or, oferirea trebuie să implice un caracter precis, concretizat într-o acțiune efectivă, reală, însă nu imaginară.

Darea, în sensul alin. (1) art. 325 Cod penal, constituie înmânarea, remiterea, predarea efectivă a remunerației ilicite persoanei publice. Spre deosebire de promisiune sau oferire, darea este necesarmente bilaterală, adică implică acțiunea corelativă de primire a remunerației ilicite, săvârșită de persoana publică.

În prezenta cauză, darea – nu a avut loc în principiu, deoarece persoana publică nu a primit remunerația ilicită.

Nu este probat nici că inculpata ar fi avut intenția de a corupe persoana publică. Or ea a oferit o mulțumire pentru o atitudine pozitivă față de ea, dar nu pentru grăbirea eliberării documentelor solicitate, acțiune care nici nu au avut loc în realitate.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Cahul din 04 februarie 2014, apelul declarat de avocatul Nicolai Jecov a fost respins, ca nefondat.

Apelul declarat de procuror a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Lui Hadji Feodora, recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 325 alin. (3) lit. a¹) Cod penal, i s-a stabilit pedeapsa de 6 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, pentru femei, de la reținere.

În rest, sentința a fost menținută, inclusiv în partea stabilirii pedepsei complimentare sub formă de amendă în mărime de 6000 unități convenționale.

Instanța de apel a reținut că instanța de fond a stabilit în deplină măsură circumstanțele de fapt, care au dus la stabilirea justă a vinovăției inculpatei, recunoscând-o corect culpabilă de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 325 alin. (3), lit. a¹) Cod penal.

Astfel, fiind audiată în calitate de învinuită în prezența avocatului Moraru Svetlana, inculpata a recunoscut vina. Mai mult, a fost încheiat și un acord de recunoaștere a vinovăției, dar la care inculpata a renunțat ulterior.

Vinovăția acesteia este confirmată și prin declarațiile martorilor Fujenco D., Raru V. și Vîzdoagă A.

Este de menționat că inculpata nu neagă faptul transmiterii banilor, indicând că a făcut acest lucru în semn de mulțumire. Pe lângă aceasta, fiind efectuată cercetarea la fața locului, de către organul de urmărire penală a fost ridicată bucata de hârtie în care era, și bancnota de 50 dolari SUA, corpuri delictive la care fac trimitere și martorii prin declarațiile date, bancnota dată fiind examinată conform prin raportului de expertiză nr. 230 din 05.09.2014.

Potrivit art. 16 alin. (3) al Legii nr. 514 din 06.07.1995 privind organizarea judecătorească, președinții și vicepreședinții judecătorilor sunt numiți în funcție de către Președintele RM, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, pe un termen de 4 ani. Conform alin. (6) al aceluiași articol, în cazul survenirii vacanței, funcțiile președintelui sânt exercitate de către un vicepreședinte al instanței sau de către un alt judecător, desemnat de Consiliul Superior al Magistraturii. În conformitate cu art. 161 alin. (2) al aceleiași legi, vicepreședintele instanței judecătorești exercită funcțiile președintelui instanței judecătorești în cazul absenței acestuia.

La data de 29.08.2014, Fujenco D., fiind numit în funcție de vicepreședinte al judecătoriei Cahul, exercita atribuțiile de președinte interimar al Judecătoriei Cahul. Iar, potrivit legii nr. 199 din 16.07.2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, președinte, vicepreședinte, judecător al judecătoriei sunt funcții de demnitate publică.

Deci, este nefondat argumentul invocat de avocat, că inculpata nu a comis infracțiunea în privința unei persoane cu funcție de demnitate publică.

La fel, potrivit pct. 7 al Hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 142/4 din 04.02.2014, cu privire la aprobarea Instrucțiunii referitor la activitatea de evidență și documentare procesuală în judecătoria și curțile de apel, controlul asupra activității de evidență și documentare procesuală în judecătoria se exercită în conformitate cu Legea privind organizarea judecătorească de către președinții sau vicepreședinții și șefii secretariatelor din cadrul instanțelor respective. Astfel, inculpata adresându-se cu cerere scrisă, președintele interimar Fujenco D. a avizat cererea și a solicitat executorului să aducă la cunoștință cauza imposibilității eliberării documentului solicitat. Cu toate că i-a explicat inculpatei că pentru a primi documentul solicitat nu este nevoie de a achita nimic nimănui, ea totuși i-a pus pe masă 50 dolari SUA. Necunoașterea legii, nu eliberează de răspundere. Inculpata nu a negat că a pus banii, însă ar fi a făcut-o în semn de mulțumire pentru înțelegere. Cu toate că președintele interimar al Judecătoriei Cahul, Fujenco D., i-a explicat procedura de eliberare a documentelor, inculpata i-a propus bani ce nu i se cuvin pentru urgentarea eliberării documentului pe care l-a solicitat. Ea i-a dat de înțeles lui Fujenco D. că dorește să-i fie eliberată copia sentinței mai devreme de 10 zile. Inculpata nici nu a menționat că a solicitat eliberarea copieii sentinței în regim urgent, însă, a invocat că are nevoie de acest document pentru perfectarea actelor ca să poată ieși de pe teritoriul RM și să ducă copilul la 01 septembrie, ziua adresării cu cerere fiind 29.08.2014.

În cazul dat nu are importanță, pentru calificarea faptei, circumstanța - când au fost transmiși banii, chiar de au fost transmiși după ce a aflat că din motive obiective nu i se poate elibera documentul în ziua solicitării, iar din acțiunile ei rezulta intenția ca să-i fie eliberat cât mai urgent. Dar, i s-a adus la cunoștință despre posibilitatea acordării acestuia, luni. Totuși, inculpata a transmis banii până la eliberarea documentului solicitat, și anume, înainte de a pleca din biroul președintelui interimar al Judecătoriei Cahul.

Argumentul apărătorului că nu sunt întrunite elementele infracțiunii, nu poate fi reținut, așa cum, instanța de fond în hotărâre a făcut referire la săvârșirea infracțiunii, stabilind împrejurările de fapt care corespund elementelor constitutive ale infracțiunii respective - obiectul, subiectul, latura obiectivă și subiectivă. Or, necesitatea achitării persoanei se desprinde în cazul în care nu s-a dovedit faptul oferii banilor, de cine au fost oferiți sau cui au fost oferiți. Dar, în cazul dat singură inculpata a indicat că a pus 50 dolari SUA în biroul lui Fujenco D., bani ce au fost ridicați de la fața locului de către colaboratorii Centrului Național Anticorupție Sud și care au fost supuși expertizei.

Calificarea juridică a faptei comise de către inculpată, este corectă și corespunde criteriilor de calificare stabilite în art. 113 Cod penal. Mai mult, încadrarea corectă a faptelor comise coroborează cu prevederile pct. 10.4, 11 al Hotărârii Plenului CSJ nr. 11 din 22.12.2014, cu privire la aplicarea legislației referitoare la răspunderea penală pentru infracțiunile de corupție, că infracțiunea prevăzută la art. 325 Cod penal este formală și se consumă odată cu săvârșirea

acțiunii de promisiune, oferire... Infrațiunea de corupere activă se săvârșește numai cu intenție directă, făptuitorul trebuie să cunoască că remunerația pe care o promite, oferă sau o dă unei persoane publice este ilicită.

Aceste situații se desprind în cazul dat, or, inculpata, primind răspunsul de la lucrătorul din secția de evidență și documentare procesuală că documentul solicitat poate fi eliberat în termen de zece zile, a plecat în biroul președintelui interimar al Judecătoriei Cahul, Fujenco D., prezentând cererea scrisă și menționând că are nevoie de documentul solicitat pentru a-și perfecta actele ca să poată ieși din țară, deoarece trebuie să ducă copilul la 01 septembrie. În urma constatării motivelor obiective, ce făceau imposibilă eliberarea documentului în ziua solicitării, și cu toate că Fujenco D. i-a explicat că nu este necesar de a plăti nimic nimănui, totuși inculpata a plasat pe birou o bucată de hârtie în care era bancnotă de 50 dolari SUA.

Prin urmare, temeiul la care se face trimitere apărătorul inculpatei, nu este aplicabil în speță, așa cum calificarea faptei corespunde acțiunilor săvârșite de inculpată, care a comis o infrațiune contra activității normale și legale a instanței de judecată.

Instanța de apel a reținut că *circumstanțe atenuante* și agravante *nu au fost stabilite* pe caz.

Inculpata anterior a fost condamnată în baza art. 290 alin. (1), 27, 248 alin. (3) Cod penal, este caracterizată pozitiv la locul de trai, familia ei fiind compusă din soț și fiica născută în anul 1995.

Totodată, prima instanță greșit a concluzionat că față de inculpată este necesar de aplicat prevederile art. 79 și 90 Cod penal. Astfel, pedeapsa stabilită inculpatei contravine gravității faptei comise și nu va atinge scopul prevăzut de art. 61 Cod penal.

Instanța de fond a pus accent pe faptul că nu au fost stabilite circumstanțe agravante, dar *nu a ținut cont că faptele comise atentează la activitatea normală și legală a instanței de judecată*, și aceasta nu duce la stabilirea pedepsei cât mai blânde, dar, care să ducă la atingerea scopului pedepsei penale, prevăzut de art. 61 Cod penal.

Pedeapsa stabilită de prima instanță *este una prea blândă*. Prima instanță *incorect a aplicat prevederile art. 79 Cod penal*, considerând că inculpata a acționat în prezența circumstanței excepționale, și anume, ca să reușească cu copilul la 1 septembrie. Însă, neîntemeiat nu a ținut cont de faptul că aplicarea prevederilor art. 70 Cod penal poate avea loc doar ca o excepție. Iar, *circumstanțele atenuante, odată constate și puse la baza stabilirii pedepsei principale, nu mai pot fi invocate ca motive de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal* - suspendarea executării condiționate a pedepsei stabilite. Fapt la care se face trimitere și prin recomandarea CSJ nr. 61 din 14.12.2013, cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale în cauzele de corupție.

Corectarea inculpatei nu este posibilă fără izolare de societate, ținând cont de gravitatea faptei comise, care *discreditează și compromit activitatea instanței de judecată*.

5. Avocatul Pavel Zamfir a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatei să-i fie stabilită o pedeapsă neprivativă de libertate sau dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

Recurentul a invocat că instanța de fond, inculpata a depus o altă cerere, avizată de către avocat, prin care a solicitat examinarea cauzei în baza probelor acumulate, conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală. Această cerere a fost admisă de către instanța de judecată prin încheiere protocolară. Potrivit procesului-verbal al ședinței din 07 octombrie 2014, instanța a purces la cercetarea judecătorească, procurorul a dat citire actului de învinuire, după care, la întrebarea instanței, inculpata a declarat că este de acord cu faptele indicate în rechizitoriu, recunoscând vina pe deplin. Potrivit art. 364¹ Cod de procedură penală, instanța a trecut la audierea inculpatei. În procesul audierii, inculpata a reiterat că recunoaște vina. Conform art. 364¹ Cod de procedură penală, urma, ca instanța să treacă la dezbaterile judiciare, însă la cererea avocatului a anunțat întrerupere. Deci, practic examinarea cauzei a fost guvernată de procedura specială, care oferă inculpatei, în condițiile alin. (8) al art. 364¹ Cod de procedură penală, posibilitatea de a beneficia de reducerea pedepsei. Anume pe această a mizat inculpata, exprimându-și acordul prin depunerea cererii respective, acceptată de instanța de judecată.

După strămutarea cauzei la Judecătoria Taraclia, instanța a dispus examinarea cauzei în procedură generală, deoarece la moment, inculpata nu s-a adresat cu o asemenea cerere și în această judecătorie.

Inculpata și-a manifestat dorința de a examina cauza penală în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, prin două cereri, expuse clar și cu cunoștință de cauză.

Finalizarea dezbaterilor și deliberării, urma să conducă la stabilirea unei pedepse cu închisoarea, reduse cu o treime din minimumul prevăzut de sancțiune art. 325 alin. (3) lit. a¹) Cod penal - 4 ani închisoare, or reducerea cu o pătrime a cuantumului amenzi.

Instanța urma să explice inculpatei imposibilitatea renunțării la procedura de examinare a cauzei în ordinea stabilită de art. 364¹ Cod de procedură penală, or, să emită o încheiere protocolară, prin care să-i respingă cererea de renunț. Dar, instanța a purces la examinarea cauzei în ordine generală, situație, care într-un final a adus atingere dreptului inculpatei la apărare și la un proces echitabil.

Deși, la pag. 3 din decizia instanței de apel s-a făcut referință la cererea inculpatei, prin care s-a solicitat examinarea cauzei conform art. 364¹ Cod de procedură penală, instanța nu a dezbătut problema ce ține de procedura de examinare a cauzei de către Judecătoria Taraclia în raport cu actele judecătorești emise anterior, nu s-a expus asupra acestei chestiuni, care fiind abordată în mod legal, într-un final putea afecta soluția dată în speță.

În rechizitoriu, procurorul nu a indicat actele care stabilesc statutul, sfera atribuțiilor de serviciu și abilitățile d-lui Fujenco D. Această omisiune este contrară pct. 5.2 al Hotărârea Plenului CSJ cu privire la aplicarea legislației referitoare la răspunderea penală pentru infracțiunile de corupție nr. 11 din 22 decembrie 2014,

care prevede că instanțele de judecată trebuie să țină seama că infracțiunea de corupere va exista atunci când îndeplinirea ori neîndeplinirea, întârzierea îndeplinirii sau grăbirea îndeplinirii acțiunii pentru care coruptul pretinde, acceptă, primește, extorca remunerația ilicită, face parte din sfera atribuțiilor de serviciu ale acestuia sau este contrară acestor atribuții, urmând să se stabilească și să se indice în rechizitoriul și, în mod obligatoriu, să se arate actul normativ ori actul administrativ care le reglementează.

Astfel, nu a fost stabilit faptul, dacă grăbirea eliberării copiei sentinței Judecătorei Cahul din 29 mai 2008, a ținut de sfera atribuțiilor de serviciu a președintelui interimar al Judecătorei Cahul, atâta timp, cât ultimul numai a avizat cererea de eliberare a actului solicitat, fără a indica careva termeni calendaristici.

Din pct. 10.4. a Hotărârii Plenului CSJ nr. 11 din 22 decembrie 2014, rezultă că infracțiunea prevăzută la art. 325 Cod penal este formală și se consumă odată cu săvârșirea acțiunii de promisiune, oferire (indiferent dacă persoana publică ori persoana publică străină nu se lasă coruptă și nu le acceptă ori nu a reușit să realizeze solicitarea) sau din momentul dării în întregime a remunerației ilicite. Infracțiunea de corupere activă există atunci când promiterea, oferirea remunerației ilicite se realizează înaintea îndeplinirii acțiunii cerute de corupător.

În cazul dat, inculpata deja era informată despre imposibilitatea obținerii copiei sentinței la ziua adresării, cunoștea că acest lucru poate fi realizat numai luni - pe 01 septembrie 2014 - urma să depună cererea avizată în secția de evidență și documentare procesuală. Aceasta denotă, că oferirea mijloacelor bănești la această etapă și-a pierdut actualitate, deoarece presupusa corupere s-a realizat nu înaintea îndeplinirii acțiunii cerute de corupător ci după. Contrar prevederilor art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală, instanța nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel de către apărător. Astfel, din conținutul deciziei rezultă, ca instanța de apel a omis să combată argumentele apărării ce se referă la atribuțiile de serviciu a președintelui interimar și lucrătorilor arhivei Judecătorei, prin prisma prevederilor Regulamentului cu privire la ordinea internă a instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea CSM din 03 iunie 2014, nr. 503/17, coroborate cu declarațiile martorului Vîzdoga. La fel, instanța nu s-a expus asupra argumentelor de la pct. 4 al apelului prin prisma pct. 10.4. din Hotărârea Plenului CSJ nr. 11 din 22 decembrie 2014.

Instanța de apel a admis apelul acuzării, însă din conținutul deciziei contestate nu rezultă clar dacă cauza a fost rejudecată sau nu.

Instanța de fond a recunoscut, ca circumstanță excepțională, faptul că inculpata a acționat în virtutea situației familiare urgente - necesitatea de a-și perfecta actele pentru deplasarea peste hotare și asigurarea prezenței copilului la prima zi de școală. Astfel, eliminând prevederile art. 79 Cod penal, aplicat față de inculpată, instanța de apel nu și-a motivat soluția, nu a indicat de ce anume această circumstanță nu poate fi reținută.

Din conținutul art. 90 Cod penal nu rezultă, ca pentru aplicarea suspendării condiționate, este strict necesară prezența circumstanțelor atenuante. Din potrivă, la aplicarea acestei norme urmează să se țină cont de persoana celui vinovat, dacă instanța va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa

stabilită. Inculpata nu are antecedente penale, are copil minor la întreținere, este căsătorită, are loc permanent de trai, nu este la evidența medicului narcolog și psihiatru. În aceste condiții, instanța de fond justificat a aplicat art. 90 Cod penal, iar instanța de apel l-a exclus, fără a-și argumenta poziția.

Cu referire la *individualizarea pedepsei* de către instanța de apel, se reține că potrivit pct. 1 al Recomandării CSJ nr. 61 din 14 decembrie 2013, individualizarea judiciară a pedepsei în conformitate cu art. 75 Cod penal, este realizată de către instanța de judecată și constă în stabilirea și aplicarea pedepsei prevăzute de sancțiune, pentru infracțiunea săvârșită, în funcție de gravitatea infracțiunii săvârșite, de personalitatea infractorului, de împrejurările concrete în care s-a comis infracțiunea. Pedepsele stabilite de instanța de judecată trebuie să fie nu numai legale, în sensul de respectare a cadrului legal de individualizare judiciară, dar în același timp, trebuie să fie și juste, adică să se respecte criteriul proporționalității, care presupune stabilirea cuantumului pedepsei în funcție de gravitatea infracțiunii și vinovăția autorului. În același timp, trebuie să fie respectate prevederile art. 61 Cod penal, conform cărui, pedeapsa care se aplică urmează să-și atingă scopul de restabilire a echității sociale și prevenire a săvârșirii noilor infracțiuni de către alte persoane. Reieșind din cele menționate, pedeapsa aplicată de instanța de apel nu reflectă criteriu menționat, ea este mult mai aspră în comparație cu gravitatea faptei. Suma de circa 680 lei oferită de condamnată președintelui interimar al Judecătoriei Cahul nu prezintă un quantum ce ar semnifica un pericol deosebit de grav pentru securitatea raporturilor sociale, pe care norma de drept le protejează. Pedeapsa aplicată de instanța de fond pe deplin ar reflecta echitatea socială și ar exclude comiterea de către inculpată a altor acțiuni ilegale, cu atât mai mult, fiind sub incidența termenului de probă.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

5.1. A declarat recurs ordinar și avocatul Nicolai Jecov, în care solicită casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpata să fie achitată, din motivul lipsei elementelor infracțiunii.

Recurentul a indicat că Fujenco D. a primit calitatea de președinte interimar al instanței de judecată, în baza hotărârii CSM din 15.07.2014. Acest statut, Fujenco D. l-a dobândit nu în baza Constituției, nu prin numire de către Parlament, Președintele RM sau Guvern și nici nu prin delegare de către o persoană cu funcție de demnitate publică. Prin urmare, funcția din speță, de președinte interimar al instanței de judecată, nu este una de demnitate publică. În așa fel, în acțiunile inculpatei lipsesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 325 alin. (3) lit. a¹) Cod penal.

Îndeplinirea acțiunii pe care a solicitat-o inculpata, nu făcea parte din sfera atribuțiilor de serviciu a președintelui interimar al instanței Fujenco D., dar din atribuțiile altor funcționari din instanță (lucrătorii arhivei).

Fujenco D. nu a dat indicații privind grăbirea eliberării documentului solicitat.

Darea, în sensul alin. (1) art. 325 Cod penal, constituie înmânarea, remiterea, predarea efectivă a remunerației ilicite persoanei publice. Spre deosebire de

promisiune sau oferire, darea este necesarmente bilaterală, adică implică acțiunea corelativă de primire a remunerației ilicite, săvârșită de persoana publică.

În prezenta cauză, darea – nu a avut loc în principiu, deoarece persoana publică nu a primit remunerația ilicită.

În cazul dat, mulțumirea bănească a fost oferită după ce inculpata s-a convins că nu v-a primi documentul solicitat, respectiv banii au fost oferiți nu în scopul grăbirii eliberării documentului.

Ulterioara eliberare a documentului nu are nicio legătură cu fapta comisă, ce se confirmă prin declarațiile martorilor Fujenco D. și Vîzdoga A.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 10) și 12) Cod de procedură penală.

6. Judecând recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit face următoarele concluzii.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 12) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când nu au fost întrunite elementele infracțiunii, când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect se reține că, împrejurările menționate în partea descriptivă a sentinței instanței de fond și deciziei instanței de apel, inclusiv cele reproduse în pct. **2.** și **4.** din prezenta decizie, relevă în mod concludent că ambele instanțe legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatei și încadrarea juridică corectă a acțiunilor ei infracționale, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, inclusiv declarațiile inculpatei, martorilor Fujenco D., Raru V. și Vîzdoagă A., procesul-verbal de cercetare la fața locului din 29.08.2014, cererea inculpatei din 29.08.2014 adresată președintelui interimar al Judecătoriei Cahul, Fujenco D., raportul de expertiză tehnico-criminalistică nr. 230 din 05.09.2014, fiecare probă fiind apreciată în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul avocatului și indicând motivele pentru care a respins probele și versiunile apărării, probele administrate pe caz demonstrând prezența în acțiunile inculpatei a elementelor infracțiunii prevăzute la art. 325 alin. (3) lit. a¹) Cod penal (*pct. 3. – 5. din decizie*).

În această consecutivitate, se observă că statutul de persoană cu funcție de demnitate publică a lui Fujenco D. rezultă clar din prescripțiile art. 123 alin. (3) Cod penal, coroborate cu faptul că a fost investit în funcțiile de judecător și vicepreședinte la Judecătoria Cahul, prin numire de către Președintele Republicii

Moldova, aceste funcții fiind, la data comiterii infracțiunii de către inculpată, deținute de ultimul concomitent cu cea de președinte interimar al instanței respective, neexistând temeuri legale de a le dispersa și separa juridic către data menționată, în raport cu acțiunile infracționale ale inculpatei.

Intenția inculpatei în a săvârși acte de corupere activă este dovedită concludent de probele enunțate supra, inclusiv prin propriile declarații că: „...a hotărât să-l mulțumească, gândindu-se că îi vor fi eliberate actele solicitate, a scos din geantă banii și i-a pus pe masă, spunându-i mulțumesc...” (pct. 3. din decizie).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, art. 6 din CEDO impune în special, în sarcina „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora. Deși este adevărat că obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

În asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*).

Pe lângă aceasta, recursul ordinar al avocatului Nicolai Jecov, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5.1. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele de judecată au estimat probele administrate și circumstanțele cauzei.

În acest sens este de menționat că, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel doar privind aprecierea sau reaprecierea probelor administrate și circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propun avocatul, este o competență legală a acestor instanțe care, nefiind teme de drept din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură, nici nu poate fi supusă criticii prin intermediul recursului ordinar.

Mai mult, motivele invocate în recursurile de pe rol au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (pct. 2 – 5. din decizie), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldova*).

Totodată, potrivit art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, în recurs pot fi invocate doar acele temeiuri care au fost indicate și în apel.

În sensul vizat se reține că argumentele specificate în recursul ordinar al avocatului P. Zamfir și reproduse la pct. 5 din prezenta decizie, că instanțele ar fi încălcat procedura prevăzută în art. 364¹ Cod de procedură penală, nu au fost invocate și în apel (*pct. 3.1. - 5.1. din decizie*).

Rezultă că recursul nominalizat nu are niciun suport legal în această parte.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent, că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că în acțiunile inculpatei au fost întrunite elementele infracțiunii imputate, că faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică corectă, și că ambele recursuri ordinare sunt neîntemeiate în aspectul reiterat supra.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale. Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să judece cauza și în baza temeiurilor neinvocate, dar fără a agrava situația condamnatului.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat se constată că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

Conform art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date. Potrivit art. 75 alin. (1) Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Conform art. 79 Cod penal, ținând cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă. Potrivit art. 90 alin. (1) Cod penal, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile

săvârșite cu intenție instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului. În acest caz, instanța de judecată dispune neexecutarea pedepsei aplicate dacă, în termenul de probă pe care l-a fixat, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

Potrivit jurisprudenței naționale, lipsa de motivare adecvată cerințelor legii într-o hotărâre judecătorească afectează grav respectarea garanțiilor procedurale la un proces echitabil (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 30.10.2009, nr.9 - Cu privire la judecarea recursului ordinar în cauza penală*).

Aceste prevederi legale nu au fost respectate, deoarece, potrivit descriptivului deciziei adoptate, instanța de apel (*pct. 4. din decizie*):

a) a indicat divergent că ***circumstanțe atenuante nu au fost stabilite*** pe caz, apoi că ***circumstanțele atenuante, odată constate și puse la baza stabilirii pedepsei principale, nu mai pot fi invocate ca motive de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal***;

b) a specificat că ***inculpata anterior a fost condamnată în baza art. 290 alin. (1), 27, 248 alin. (3) Cod penal***, ignorând însă că antecedentul penal este stins, iar conform art. 111 alin. (3) Cod penal, această circumstanță anulează toate incapacitățile și decăderile din drepturi legate de antecedentele penale;

c) a menționat că pedeapsa stabilită de prima instanță ***este una prea blândă*** instanța de fond greșit a aplicat față de inculpată prevederile art. 79 și 90 Cod penal, că corectarea inculpatei nu este posibilă fără izolare de societate, ținând cont de gravitatea faptei comise, care ***discreditează și compromite activitatea instanței de judecată***, dar nu și-a motivat această concluzie în raport cu circumstanțele concrete invocate de instanța de fond în sensul dat, cu alte împrejurări ale cauzei, cât și în coroborare cu prescripțiile conținute norme de drept vizate.

Mai mult, a indicat incorect că instanța de fond ***nu a ținut cont că faptele comise atentează la activitatea normală și legală a instanței de judecată***. Or, potrivit descriptivului sentinței, prima instanță, la stabilirea pedepsei inculpatei a ținut cont că ***infracțiunea comisă, fiind una gravă, atentează la activitatea normală și legală a instanței de judecată*** (*pct. 2. din decizie*).

Împrejurările expuse relevă că instanța de apel i-a modificat și aplicat inculpatei o pedeapsă nemotivată, individualizată contrar prevederilor legale enunțate, adică a admis apelul declarat de procuror în mod greșit, și că recursurile ordinare în acest aspect sunt întemeiate.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală instanța de recurs admite recursul, casează parțial hotărârea atacată și menține hotărârea primei instanțe, când apelul a fost greșit admis.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept, prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, se impune soluția casării deciziei instanței de apel în latura pedepsei, cu menținerea sentinței primei instanțe.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de avocații Pavel Zamfir și Nicolai Jecov, casează decizia Curții de Apel Cahul din 04 februarie 2016 în partea privind admiterea apelului declarat de procurorul în Procuratura Anticorupție Serviciul Sud, Ciuleacu Anatolie, cu casarea parțială a sentinței Judecătoriei Taraclia din 28 mai 2015 și stabilirea pedepsei lui Hadji Feodora, recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 325 alin. (3) lit. a¹) Cod penal, sub formă de 6 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, pentru femei, pe motiv că apelul a fost greșit admis.

Menține sentința Judecătoriei Taraclia din 28 mai 2015, în privința inculpatei Hadji Feodora Ivan.

În rest, decizia Curții de Apel Cahul din 04 februarie 2016 se menține.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 05 august 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun